

Anmeldelser

Tips om medisinsk litteratur, andre bøker, filmer og elektroniske medier som bør anmeldes, sendes tidsskriftet@legeforeningen.no

Behandling av tvangslidelser hos barn og ungdom

John S. March, Karen Mulle, red
Tvangslidelser hos barn og unge
 314 s, tab, ill. Oslo: Gyldendal, 2003.
 Pris NOK 298
 ISBN 82-05-28117-3

Behandlingsprogrammer for barn og ungdom med tvangslidelser har manglet. Da March & Mulle i 1998 utgav boken *OCD in children and adolescents. A cognitive behavioral treatment manual* (1), var det et betydelig bidrag

på feltet. Når nå boken er oversatt til norsk, betyr det at flere kan få glede av den.

Boken henvender seg først og fremst til fagfolk som arbeider med barn og ungdom som har tvangslidelser, men kan leses av pasienter, pårørende og andre med interesse for den type psykiatrisk lidelse. Den starter med en oversikt over ny viten om tvangslidelser. Deretter er et kapittel om diagnostikk og så en oversikt over behandlingsprinsipper. En stor del av boken er viet detaljert gjennomgang av det behandlingsprogrammet som March & Mulle har utviklet.

Programmet baserer seg på kognitiv atferdsterapi som inneholder samtaler om tvangslidelsen, identifisering av problemområder, eksponering for det som utløser tvangstanker eller handlinger, responsprevensjon (f.eks. ikke å vaske seg etter å ha tatt på en gjenstand som oppfattes å være skitten og dermed utløse ubehag/engstelse), plan for trening hjemme og metoder for å forebygge tilbakefall. I starten av behandlingsprogrammet er det vanligvis konsultasjoner én gang per uke, mens det på slutten går uker og måneder mellom konsultasjonene. Siste del av programmet har såkalte «booster sessions». På slutten av boken er det flere kapitler som tar opp supplerende behandling, arbeid med familien og arbeid med skolen. I vedleggene er det diverse instrumenter som egner seg godt i diagnostisk og terapeutisk arbeid.

Boken er i første rekke en håndbok i praktisk klinisk arbeid med barn og ungdom med tvangslidelser. Forfatterne har mye erfaring og presenterer mange råd for gjennomføring av behandlingen. De har et

eget kapittel viet fallgruver som mange vil støte på i klinisk praksis.

March & Muller bok er den første som går såpass detaljert gjennom praktisk diagnostikk og behandling. Anvendelse av de anbefalte behandlingsprogrammer forutsetter noe kunnskap om kognitiv atferdsterapi. Det er ikke alltid lett å få barn og ungdom til å gjennomføre slike behandlingsprogrammer, men boken gir mange råd for at best mulig behandling skal kunne gis.

Pål Zeiner

Sogn senter for barne- og ungdomspsykiatri
 Ullevål universitetssykehus

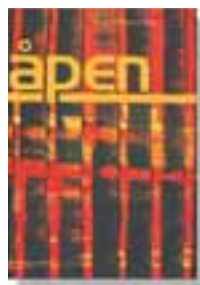
Litteratur

1. March JS, Mulle K. *OCD in children and adolescents. A cognitive behavioral treatment manual*. New York, NY: The Guilford Press, 1998.

Å høre stemmer

Vegard Mellomstrand
Åpen

139 s. Stavanger: Hertevig Forlag, 2003.
 Pris NOK 279
 ISBN 82-92023-11-9

I denne boken får vi en innlevende beskrivelse av hvordan det er å være psykotisk, spesielt hvordan det er å høre stemmer, være hørselshallusert. Forfatteren skriver om sine egne opplevelser til alle som ikke har hørt stemmer. Den har

form som en dagbok som går over mange år. Vi følger livet til Mellomstrand og får et innblikk i hva stemmene betyr for ham, hvordan han forstår deres budskap, råd og påbud og hvordan han gjør mange rare ting som stemmene befaler ham å gjøre.

Forfatteren har en god penn, og det er lett å leve seg inn i hvordan han har hatt det. Han klarer på en helt spesiell måte å få leserne til å forstå hvordan stemmene regjerer ham og hvordan han ikke blir forstått av helsevesenet. Det blir verken sentimentalt, bittert eller anklagende. Han bare forteller sin historie rett frem. Boken fikk meg flere ganger til å tenke på filmen *Et vakkert sinn*, fordi begge klarer å formidle hva det er å være psykotisk på en måte som ikke virker fremmedgjørende, vi får tvert imot ta del i den psykotiske verden.

Boken formidler opplevelsen av hvordan det er å høre stemmer, men den gir ikke svar på hvorfor forfatteren lar dem styre. Det er kanskje noe for en neste bok?

Åpen er gitt ut på Hertevig Forlag, et sideforlag til Stiftelsen Psykiatrisk Opplysning. Boken fungerer både litterært og som opplysning. Den anbefales!

Ann Færden

Forsknings- og undervisningsavdelingen
 Ullevål universitetssykehus

Familien i terapi

Wencke J. Seltzer

Familiehemmeligheter

Tause fortellinger fra terapirommet
 208 s. Oslo: Gyldendal, 2003. Pris NOK 299
 ISBN 82-05-29808-4

Familiehemmeligheter er en beretning om en familierapeuts erfaringer fra terapirommet. Forfatteren er professor i psykologi og har i mange år jobbet med enkeltpersoner og familier. Hun beskriver seks «kasuser» som hun

har behandlet: Barn og ungdom med psykiske problemer og deres familier, som hun trekker inn i behandlingen.

Forfatteren har en såkalt narrativ tilnærming i terapien. De enkelte familiemedlemmer får i oppdrag å rekonstruere historien på nytt. Ved å gjøre dette får de tak i nye aspekter ved det de har opplevd.

I boken er begrepet «tause fortellinger» et hovedtema. Dette er fortellinger i den enkeltes historie som er helt eller delvis fortiet. De blir aldri snakket om, og dette bidrar til at den enkelte utvikler problemer eller at familien som helhet stagnerer i utvikling. Slike fortellinger avspeiler ofte kulturelle forestillinger i samfunnet. I flere av eksemplene som forfatteren beskriver, dreier det seg om religiøse temaer som er blitt tabubelagt. Disse er det viktig for familiemedlemmene å bli seg bevisst og få satt ord på. Forfatteren demonstrerer hvordan hun som terapeut hjelper dem med dette. Ved å gå gjennom historiene på nytt vil den enkelte kunne finne veien til videre vekst og utvikling.

Det er ifølge forfatteren ingen fagbok. Den gir oss allikevel en veldig nyttig og